

Butlletí de la Societat Catalana de Ciència-Ficció i Fantasia

publicació trimestral/ número 6/ any 1999

LA SETMANA TRÀGICA

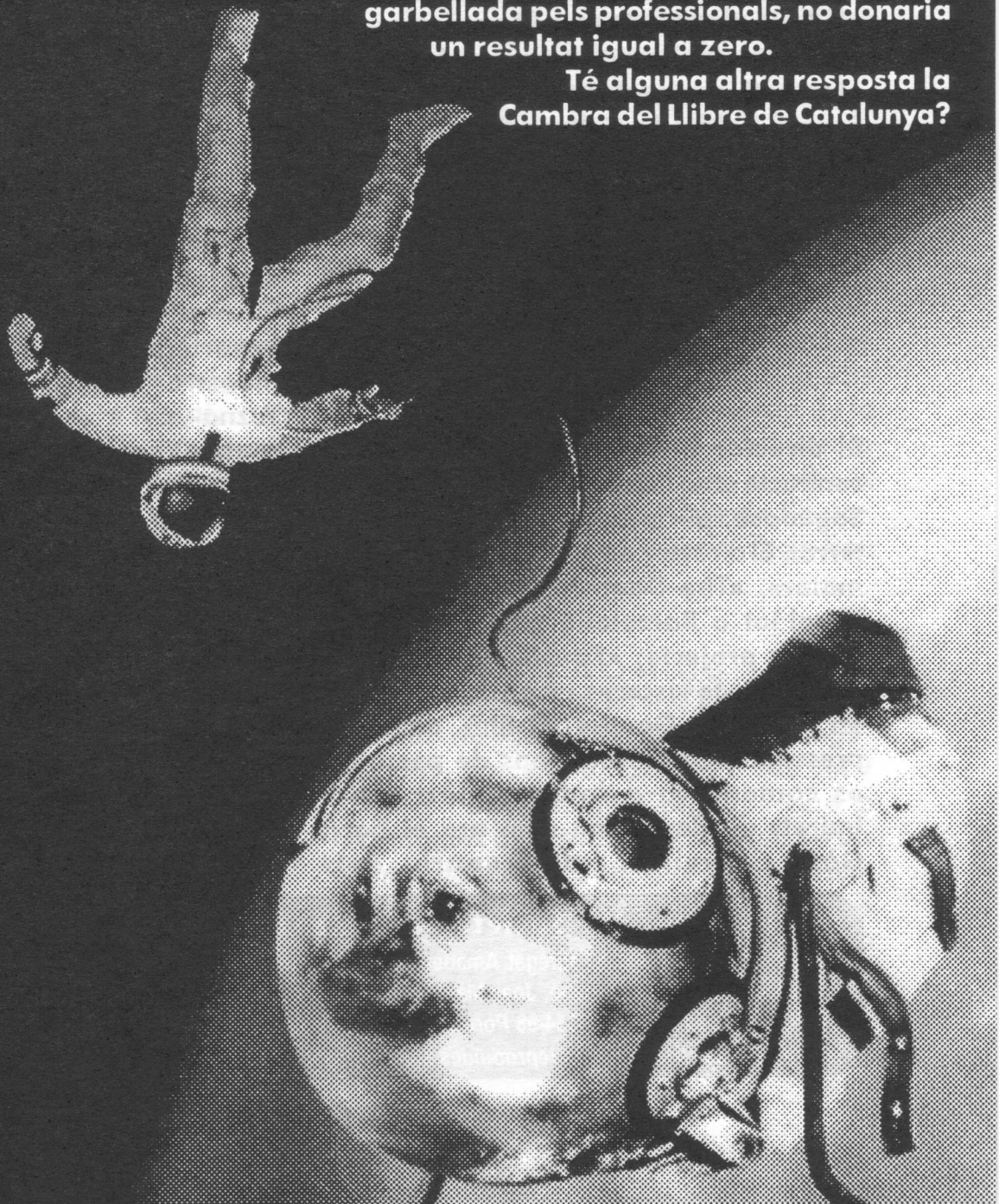
Del 4 al 14 de març de 1999 ha tingut lloc a les Drassanes de Barcelona (i en altres ciutats dels Països Catalans) la Setmana del Llibre en català, organitzada per la Cambra del Llibre de Catalunya. A les darreres edicions ens havia preocupat veure que la CF hi era presentada juntament amb altres gèneres. Enguany ens han tret aquest motiu de preocupació: la CF no hi era.

Hem preguntat a algunes de les persones que hi atendien els visitants, tots llibreters professionals, pel motiu d'aquesta absència, i hem obtingut dues respostes: «Els organitzadors ni hi deuen haver pensat» i «No hi ha llibres de CF en català».

A tres-cents metres en línia recta, al palau Marc, els mateixos dies es presentava l'exposició de llibres de CF en català. Molts dels 434 visitants que hi van passar s'hi van entretenir força estona prenent notes, perquè és evident la necessitat del lector de trobar aplegats els llibres d'una manera orientativa.

D'altra banda, en els sis butlletins que hem publicat hem donat a conèixer bibliografia de CF de 1995 a 1998: 157 títols, en una selecció potser massa generosa però que, ben segur que garbellada pels professionals, no donaria un resultat igual a zero.

Té alguna altra resposta la Cambra del Llibre de Catalunya?

Notícies d'aquesta **G**alàxia

il·lustracions pgs. 2,
3 i 4: Y. Chaland

ESTUDI SOBRE GNOMS I FOLLETS

«Més ràpids que el llamp, més vius que el foc. Petits éssers fantàstics de Catalunya, València i Balears»: Així es diu el treball guanyador de l'XI Premi Valeri Serra i Boldú de Cultura Popular, dotat amb 500.000 pessetes. Els autors de l'estudi són els antropòlegs Joan Casanova Coll i Joan Creus Saumells. L'obra serà publicada aviat, en coedició amb Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

BRIAN YUZNA A CATALUNYA

El director Brian Yuzna ha firmat un contracte amb l'empresa catalana Filmmax-Sogedasa, per produir sis pel·lícules de terror. El director de «La novia de Re-Animator», «The Dentist» i «Society» s'ha instal·lat a Barcelona per preparar el primer projecte: «Faust», basat en un còmic ple de vísceres i monstres, inspirat en l'obra de Goethe. El film, amb un pressupost de 250 milions de pessetes, es començarà a rodar aquest estiu. Indrets de Barcelona com ara el barri Gòtic serviran d'escenari dels

llargmetratges. Yuzna ha estat fitxat pel productor Julio Fernández, president de Filmmax. «La nostra intenció és produir a Barcelona pel·lícules comercials que es puguin vendre a tot el món», va explicar Yuzna. Els films es rodaran en anglès, «perquè és la millor manera d'arribar als mercats internacionals», i, al principi, amb professionals majoritàriament de fora: «Crec que a Espanya hi ha poca experiència en el cinema de terror i monstres que jo realitzo -va explicar Yuzna-, per això he escollit professionals amb experiència per a la primera pel·lícula, però més endavant treballaré amb l'equip que estic formant a Barcelona.» Després de «Faust», Stuart Gordon dirigirà «Dagon», ambientada en un poble de pescadors que entra en contacte amb monstres marins. El tercer projecte és «Re-Animator 3», encara sense director. La quarta pel·lícula, «Aràcnid», narra els desastres provocats per una aranya extraterrestre. Yuzna creu que els projectes revitalitzaran la indústria cinematogràfica catalana. «El cine que

Butlletí de la Societat Catalana de Ciència-Ficció i Fantasia

Consell de redacció: Rosa Fabregat, Amadeu Leblanc, Antoni Munné-Jordà, Sebastià Roig i Jordi Solé i Camardons.
Col·laboradors: Isidor Bernabé, Joan Manel Ortiz. Maquetació: Amadeu Leblanc. Impressió: Copiart S. A., Villarroel 81, BCN. Dipòsit legal: B-20354-98 Portada: fotografia d'en Joan Fontcuberta publicada al llibre "Sputnik". Totes les fotografies i il·lustracions reproduïdes són propietat dels seus autors i/o editors.

faig és comercial i també rendible», va explicar. El pressupost de cada pel·lícula es rendibilitzarà tant a la pantalla gran com amb la venda de vídeo i la comercialització televisiva.

CIENTÍFICAMENT PERFECTES

Per si algú es va perdre la pel·lícula «Científicament perfectes», o la vol tenir en vídeo, convé que sàpiga que el novembre en va sortir l'edició. A part dels llocs de venda, la podeu aconseguir directament si envieu 1.995 ptes. per gir postal a FXC Produccions, Apartat de correus 392, 25080-Lleida. Especifiqueu que en voleu la versió catalana, perquè també s'ha editat en castellà. El director va prendre bona nota de llogar d'extres els components de la Societat, quan faci alguna altra pel·lícula.

BEM BUSCA RELATS

La revista «BEM» està disposada a publicar relats de cf en català, sempre que superin el control de qualitat dels editors. Els contes apareixerien en català i traduïts al castellà. Els relats no poden ser gaire llargs, per problemes d'espai, i la traducció al castellà —en cas d'aprovar-se'n la publicació—

l'hauria de fer l'autor mateix.

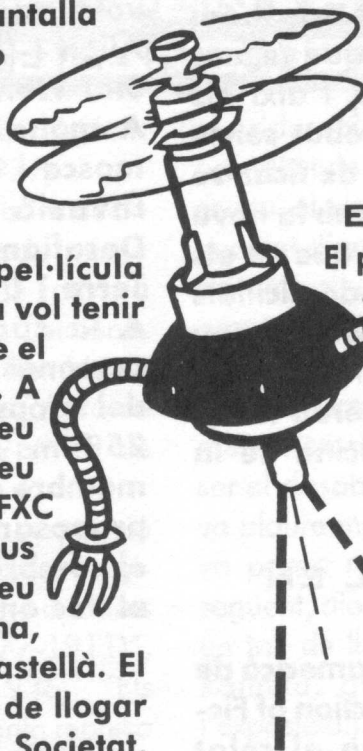
Interessats, escriuiu a la revista «BEM», José Luis González; P.O. Box 6092, 47080-Valladolid.

BCN

TREK'99

Els companys del Club Star Trek de Catalunya van celebrar una jornada trekkie. El 10 d'abril, el Casal d'Associacions Juvenils de Barcelona es va convertir en una «Enterprise»

supersònica, plena d'exposicions, taules rodones, projeccions de material inèdit i partides de rol. El dia temàtic va tenir la col·laboració de l'Ajuntament de Barcelona i de la Llibreria Gigamesh.

ESPAI PROFUND 1

El programa fantacientífic de ràdio «Espai Profund 1», dirigit pel nostre soci Isidor Bernabé, ha canviat de dia i de freqüència. Ara s'emet cada dimecres, a les 19:30 hores. El trobareu a L'Ona de Sants-Montjuïc, al 98.2 de la FM. A la llista de correu de la SCCFF en trobareu els continguts setmanals.

BIBLIOTECA MANUEL DE PEDROLO

El 25 d'abril es va inaugurar a Sant Pere de Ribes (Garraf) la nova biblioteca pública Manuel de Pedrolo. Pedrolo no tenia cap vinculació personal amb la població, però a Ribes hi ha molts seguidors de l'escriptor. Dies abans de la inauguració, la directora de la biblioteca va manifestar la voluntat de recollir-hi tants llibres com fos possible de l'autor, a més d'una secció de ciència-ficció ben nodrida.

CF I CÒMICS

L'Escola Tècnica Superior d'Enginyers Industrials de Barcelona, de la UPC (Diagonal, 647, Barcelona), presenta des del 7 d'abril l'exposició «Ciència-ficció o tecnologies de futur. La tecnologia en els còmics dels anys 50», que l'any passat ja va itinerar per diversos indrets. Els que encara no l'hàgiu vista, teniu una nova oportunitat de veure com els dibuixants dels còmics de ciència-ficció dels anys cinquanta potser no anaven tan lluny d'osques.

NOTA DE TRESORERIA

Ja hem començat a trametre els nous carnets als socis. I també els hem demanat que, de cara a l'any que ve, ens facilitin les dades bancàries, i així els carregarem directament el rebut sense que hagin de passar la pena de ficar-se la mà a la butxaca. D'acord amb la nova junta de l'AELC, des de l'any que ve els rebuts de la SCCFF ja aniran domiciliats bancàriament. Aquest any, però, si sou dels que ja tenim vistos que encara no heu liquidat el rebut, no espereu més i aneu corrents a buscar l'oficina de la caixa més propera.

JOSEP ALBANELL EN ANGLÈS

El número 4 del fanzine nord-americà de SF «Different Realities: A Collection of Fiction in Translation» publica el relat «Martian Invasion» de Josep Albanell. El text, titulat originalment «Invasió», un dels més reeixits de l'autor dins el nostre gènere, en principi va formar part del recull Lovecraft, Lovecraft! d'Ofèlia Dracs i va ser recuperat dins el llibre L'implacable naufragi de la pols (1987), on Albanell recollia diversos contes curts. En l'exemplar de «Different Realities», també s'hi publiquen històries de l'escriptor brasiler André Carneiro i dels italians Renato Pestriniero i Bruno Vitiello. El magazín «Different Realities»,

editat per Joe F. Randolph, és dels pocs que publiquen ciència

ficció no anglòfona. Per contactar-hi, us podeu adreçar a: Verbamation (DR), Box 2321, Washington D.C. 20013-2321, USA.

VOTACIÓ DE FILMS DE SF

Durant els mesos de gener i febrer, els integrants de la llista de correu

de la SCCFF van votar els 15 millors films de SF. El film més votat, amb 51 vots, va ser Blade Runner, seguit per Alien 1 (42), El planeta dels simis (36), Star Wars (35), 2001 (33) i Brazil (27). A molta distància hi havia els films La mosca i Planeta prohibit (19 vots), La invasió dels ultracossos (16), Desafiament total (15), Ultimàtum a la Terra i L'increïble home minvant (14). A la cua i votats només per dues persones: Star Trek (15) ET i La màquina del temps (12), 12 micos i Robocop (10). 25 films més van ser votats per un sol membre de la llista. Cada votant podia proposar un màxim de 15 pel·lícules i el nombre de vots era escalonat segons el lloc on la col·locava..

COSES DELS TRASHMOVIES

El combo més gore de Sabadell, els factòtums del fanzín «Tal», continuen fent-ne de seques i de verdes. Per començar, el passat 16 d'abril es van muntar la «1a Mostra de curtmetratges independents de Sabadell», on van passar materials propis i d'arreu de les Espanyes. L'entrada era gratuïta. Per continuar, han publicat el número 8 de «Tal». I, per acabar, han compilat el més selecte de la seva filmografia en un vídeo. Aquest conté els curts «666», «666 2», «Rerum Demoni», i l'última bajanada: «Puto», un semithriller de 10 minuts. Podeu contactar amb aquests eixelebrats escrivint al mail: trashmovies@hotmail.com (o passant-vos per <http://fly.to/trashmovies>).

CIÈNCIA-FICCIÓ A L'ESCOLA D'ESTIU

El Col·legi de Llicenciats convoca per a la propera Escola d'Estiu un curset de CF, de l'1 al 7 de juliol, amb el títol «La biblioteca de les galàxies: una proposta de lectura a partir del 2n cicle d'ESO». Els interessats podeu demanar informació al Col·legi de Llicenciats, Rambla de Catalunya, 8 pral., tel. 933170428.

CENT UN ANYS DE LLIBRES DE CIÈNCIA-FICCIÓ I FANTASIA EN LLENGUA CATALANA (1877-1977)

Cent un anys de llibres de ciència-ficció i fantasia en llengua catalana (1877-1977)

L'exposició, produïda per la Institució de les Lletres Catalanes i organitzada per la Societat Catalana de Ciència-Ficció i Fantasia i l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana, ha estat oberta al palau Marc, de la Rambla de Barcelona, seu de la conselleria de Cultura de la Generalitat de Catalunya, del 9 al 28 de març de 1999.

Amb tres plafons explicatius, l'exposició era dividida en dos àmbits: "Les obres originals" i "Les traduccions", amb quatre apartats a cada àmbit: "Els precursors (1877-1911)", "La ciència-ficció primitiva (1912-1936)", "Els anys més durs (1953-1964)" i "La lenta represa (1966-1977)", al primer, i "Els precursors", "La primera ciència-ficció", "Dos clàssics de l'antiutopia" i "Quatre presències i mil absències".

Dins 9 vitrines, amb més de 25 metres lineals de recorregut, s'hi han mostrat 218 documents (la majoria llibres en primera edició), a més d'objectes d'ambientació, dins i fora de les vitrines. I, per primera

vegada, els set capítols seguits de la sèrie de TV3 sobre el «Mecanoscrit del segon origen» de Manuel de Pedrolo (amb una durada total de tres hores i cinc minuts).

Durant els vint dies que ha estat oberta, hi han passat 434 visitants (no s'han tingut en compte les persones relacionades amb l'organització, que hi han anat més d'un cop), amb una mitjana de temps de visita

considerablement llarga (Kenneth Hudson, president de la Fundació europea de museus, escriu al darrer butlletí de l'ICOM que "la qualitat d'un museu no depèn del nombre de visitants, sinó del temps que aquests visitants hi passen a dins").

(I que consti que ningú no s'hi va refugiar perquè plovia: precisament un dels fragments horaris que van registrar zero visitants va ser el dissabte 13, de 10.30 a 11.30, en què va ploure molt: d'11.30 a 13, en canvi, quan va parar, n'hi van passar 18. I el dissabte següent, dia 20, de 10.30 a 12.30 hi va haver un tall de llum general a la part baixa de la Rambla, que va obligar a tenir tancada l'exposició.)

Dels mitjans de comunicació, se n'han fet ressò, amb més o menys extensió: "Avui", "Diari de Tarragona", "Diari de Girona", "El Periódico", "El País", "El Mundo"; l'agenda cultural de TVC, "Avisans quan arribi el 2000" i "Bon dia, Catalunya" de TV3; Barcelona TV; Catalunya ràdio, Com ràdio, i algunes emissores i alguns setmanaris locals.

El mes de juny, l'exposició es presentarà a la Biblioteca de Lleida, i se'n preparen més itineràncies.

Si esteu interessats a fer-la arribar a la vostra localitat, és convenient que us poseu en contacte amb la Institució de les Lletres Catalanes, Portal de Santa Madrona, 6-8, 08001 Barcelona, tel. 933162780, fax 933162798, bústia electrònica <ilc@correu.gencat.es>.

Foto: Teresa Sanz i Pinyol

El 17 de juny, i fins al 29 d'agost, es presentarà al MNAC l'exposició "Sputnik", centrada en la tràgica epopeia de l'astronauta Ivan Istochnikov. L'exposició arriba acompanyada d'un magnífic llibre-document en doble versió, russa i castellana. Cap afeccionat a la ciència-ficció no s'hauria de perdre aquesta mostra. Al darrere de tot el muntatge hi ha el fotògraf Joan Fontcuberta, pel qual els afeccionats a la ciència-ficció ens vam començar a interessar quan el novembre de 1987 va presentar a la galeria Zabriskie de París, en col·laboració amb Pere Formiguera, els documents dels professors alemanys Peter Ameisenhaufen i Hans von Kubert, especialistes en teratologia, és a dir, en monstruositats de plantes i animals. No era el primer cop que el prestigiós fotògraf Fontcuberta, guardonat amb la medalla David Octavius Hill de l'Acadèmia fotogràfica alemanya, presentava un trucatge fotogràfic amb aparença d'aportació científica. Si més no, sabem del precedent "Herbarium": la falsificació d'una col·lecció de plantes inexistents.

-Com vau començar aquestes suplantacions?

-Jo no procedeix de les «belles arts» tradicionals, sinó del món de la comunicació. Vaig estudiar Ciències de la Informació i vaig treballar en periodisme i en publicitat. Totes dues activitats em van familiaritzar amb la ficció, amb el simulacre, amb l'il·lusori... El meu treball artístic n'és en certa manera una reacció. El que intento fer és justament confrontar l'espectador amb el que semblen evidències, però donar-li indicis perquè actuï críticament.

-I com va començar la col·laboració amb el doctor Peter Ameisenhaufen, o amb Pere Formiguera?

-En Pere i jo vam estudiar a la mateixa escola, però ell era més gran i anava dos cursos més endavant. El 1973 ens vam conèixer -i reconèixer- a la Galeria Spectrum, la primera sala dedicada exclusivament a la fotografia en el país. Compartíem interessos i una mateixa manera d'entendre la fotografia (l'enteniem com un text: eren temps d'estructuralisme). En Pere es decantava per la literatura (Calders el

fascinava) i jo per la semiòtica (sóc un «fan» d'Umberto Eco). Quan vaig fer la sèrie «Herbarium» vam decidir de fer una publicació plegats, amb les meves imatges i una narració seva. La cosa va funcionar molt bé i vam pensar de prolongar aquesta col·laboració. «Fauna» o les peripècies i descobriments del professor Ameisenhaufen en va ser el resultat.

-El setembre de 1989 vam tenir ocasió de veure al Museu de Zoologia de Barcelona l'exposició "Fauna secreta". Era exactament la mateixa exposició que s'havia presentat a París el 1987? Quin camí havia fet fins a arribar a Barcelona?

-La primera vegada que es va exposar aquest treball va ser al Folkwang Museum d'Essen (Alemanya) el 1987. L'Institut Alemany de Barcelona em va donar una beca per a estudiar l'alemany a Alemanya però els mesos que hi vaig romandre em vaig dedicar realment a recollir documentació i fer fotografies. El 1988 va ser exposat al Museu d'Art Modern de Nova York, al Massachusetts Institut of Technology de Cambridge, a la Photographer's Gallery de Londres, a Perspektief d'Amsterdam, a París com heu esmentat... A cada lloc hi havia petites variants, intentant recollir les seves llegendes i mitologies particulars. En Daniel Giralt-Miracle em va convidar a la Universitat Catalana d'Estiu de Prada, on ell dirigia un curs d'arts plàstiques. Vaig fer una projecció amb aquest material, presentant-lo com autèntic, com una troballa que acabàvem de fer fortuïtament... Va ser una veritable «performance». Entusiasmat, en Daniel em va demanar per què no l'havíem exposat a Barcelona i vaig respondre que l'havíem ofert al Museu de la Ciència de la Fundació la Caixa (la de Pensions) i ens havien pres per bojos. «Aquesta és una institució seriosa», van dir. En aquell moment en Daniel era el responsable de la Fundació Caixa de Catalunya i va organitzar el 1989 el muntatge al Museu de Zoologia de Barcelona.

-Heu dit que una fotografia és tan sols "una mentida de la realitat". A més d'aquesta denúncia de la suposada objectivitat, què hi ha de joc i d'especulació, de creació d'una nova realitat, a les vostres obres?

-M'interessen qüestions narratives però també l'ambigüitat i la paradoxa, el «vrai-faux» dels francesos. Però, en efecte, el meu treball és molt especulatiu. Hi ha una citació de Bachelard que m'agrada molt: «El possible és una temptació que la realitat sempre acaba per acceptar».

-Sou un personatge indiscutible i reconegut en el camp de la fotografia. Amb aquestes exposicions, creieu que heu estat prou ben entès en el camp de la creació, artística i literària, en general?

-La fotografia és una disciplina artística jove i a Catalunya encara no està plenament normalitzada. No es tracta d'un problema personal, sinó més aviat institucional. Per exemple «Fauna secreta» només va

poder venir a Barcelona després d'un currículum internacional. L'any passat se'm va atorgar el «Premio Nacional de Fotografía» del Ministerio de Cultura. Doncs bé, està dotat ecòmicament amb la meitat del que es dona a un pintor o a un escriptor pel mateix guardó. No entenc què justifica aquesta discriminació. I en literatura, a més, hi ha «premio nacional» a la globalitat de l'obra, a poesia, a narrativa, a assaig, a teatre, a traducció, a literatura infantil, etc. La política

cultural sol estar en mans dels professionals de la paraula i no es fa prou esforç per trencar unes rutines històriques (i ho dic sense cap to bel·ligerant –i naturalment amb tota la simpatia i la solidaritat respecte a les problemàtiques específiques dels escriptors en català–, però amb voluntat de conduir una certa reflexió sobre aquesta situació).

-«Sputnik» arriba a Barcelona, després de passar per Madrid, València i Pamplona. Heu acceptat clarament que el catàleg és una novel·la de ciència-ficció, però presentada com un informe objectiu. Hauria estat possible aquesta obra literària de ciència-ficció sense la fotografia?

-Jo procedeix d'una cultura fotogràfica, de la cultura tecnocientífica del segle XIX, que és la que ha conformat molts paràmetres encara vàlids a l'actualitat. La fotografia dona a «Sputnik» una dosi important de versemblança, li dona qualitat documental i un to científicista. Sense la fotografia, «Sputnik» conservaria un contingut de ciència-ficció però hauria perdut aquest joc entre la realitat i la ficció que la fa particular. Quan «Sputnik» es va presentar a Madrid, l'ambaixada russa va presentar una protesta formal perquè «es ridiculitzava la història gloriosa del seu país» (cito paraules literals de l'ambaixador). No crec que aquesta reacció s'hagués produït amb una obra que hagués estat presentada com a «novel·la».

-I ara deixeu-nos capgirar la pregunta. Hauria estat possible aquesta obra fotogràfica (i «Fauna secreta») sense l'existència prèvia de la literatura de ciència-ficció?

-El text de «Fauna secreta» el va escriure en Pere i jo em vaig concentrar en les imatges, tot i que hi havia una bona simbiosi i tots dos ens considerem autors «ex aequo» del projecte com un tot indissociable. En Pere va introduir subrepticiament citacions i personatges d'un repertori personal d'autors (des de Lovecraft fins a Hergé). En el meu cas, a «Sputnik», hi ha un homenatge obvi a Bradbury, Clarke, Asimov, Lem, Dick i d'altres, que els coneixedors de la seva obra rastrejaran amb facilitat.

-Per acabar, què més voleu dir als afeccionats a la ciència-ficció dels Països Catalans que vindran a veure l'exposició i llegiran el llibre?

-Desitjo que gaudeixin de l'odissea de l'Ivan Istochnikov i, si pot ser, que darrere del somriure quedi una mica d'espai per a la reflexió.

Moltes gràcies, Joan Fontcuberta, i molt d'èxit. Els afeccionats a la ciència-ficció tenim una cita ineludible aquest estiu al cosmòdrom del MNAC, a Montjuïc.

Bibliografia catalana de ciència-ficció i fantasia

1 9 9 8

Novel·la original

-Vicent Enric Belda, *L'estirp de l'horror*. «Espurna», Edicions Bromera, Alzira.

-Montserrat Canela, *El laberint del sector D-delta*. Deserts asteroidals, II. «L'esparver jove», 9, Edicions de la Magrana, Barcelona.

-Montserrat Galícia, *L'altra cara del mirall*. «Gran angular», 94, Editorial Cruïlla, Barcelona.

-Eduard Gallego i Guillem Sánchez, *Nàufrags en la nit*. «Ciència-ficció», 7, Pagès Editors, Lleida.

-Josep Frederic Pérez, *El quart vent*. «Gran angular», 95, Editorial Cruïlla, Barcelona.

-Andreu Sotorra, *Castell de nines*. «Clàssica», 277, Columna Edicions, Barcelona.

-Josep Torrent, *L'estranya desaparició de la Laura*. Grup Promotor - Alfaguara, Barcelona.

-Oriol Vergés, *Rentat de cervell*. Alfaguara - Grup Promotor, Barcelona. Novel·la traduïda

-K.A. Applegate, *La invasió*, *El visitant*, *La trobada*, *El missatge*. Tr. Jordi Vidal. «Animorphs»,

1, 2, 3, 4, Edicions B, Barcelona.

-K.A. Applegate, *El predador*. Tr. Imma Brustenga. «Animorphs», 5, Edicions B, Barcelona.

-K.A. Applegate, *La presa*. Tr. Imma Brustenga. «Animorphs», 6, Edicions B, Barcelona.

-Carel Capek, *La guerra de les salamandres*. Tr. Núria Mirabet. «A tot vent», Edicions Proa, Barcelona.

-Jostein Gaarder, *Que hi ha algú?* Tr. Anne-Lise Cloetta i Anna Casassas. «Narrativa», 82, Editorial Empúries, Barcelona.

-Witold Gombrowicz, *Ferdydurke*. Tr. Anna Rubió i Jerzy Slawomirski. «Biblioteca mínima», 65, Quaderns Crema, Barcelona.

-Philip Kerr, *Esaú*. Tr. Ernest Riera. «Èxits 62», 5, Edicions 62, Barcelona.

-Ursula K. Le Guin, *El món de Rocannon*. Tr. Carles Ayuso Hernández. «Espurna», 17, Edicions Bromera, Alzira.

-Amin Maalouf, *El segle primer després de Béatrice*. Tr. Jaume Creus. «A tot vent», Edicions Proa, Barcelona.

-Raymond Milési, *Atrapat en el futur*. Tr. Núria Losantos i Sistach. «El

vaixell de vapor», 84, Editorial Cruïlla, Barcelona.

-Antoine de Saint-Exupéry, *El petit príncep*. Tr. Anna i Enric Casassas. «L'odissea», 100, Empúries/Emecé, Barcelona.

-Daniel Pennac, *Senyors nens*. Tr. Jordi Puntí Garriga. «Narrativa», 76, Editorial Empúries, Barcelona.

-J.R.R. Tolkien, *Roverandom*. Tr. David Carabén. «Narrativa», 84, Editorial Empúries, Barcelona.

-H.G. Wells, *La guerra dels mons*. Tr. J.M. Fulquet. «Biblioteca mínima», 62, Quaderns Crema, Barcelona.

Conte original

-*Antologia de narrativa fantàstica catalana*, per Emili Olcina. «L'Arcà», 75, Editorial Laertes, Barcelona.

-Jep Gouzy, *Entrada de fosc* (Obra narrativa completa, II). «Viena Columna», 108, Columna Edicions, Barcelona.

-Eduard Márquez, *L'eloqüència del francirador*. «Mínima minor», 78, Quaderns Crema, Barcelona.

-Germans Miranda. *Aaaaaahhh - Dotze contes*

eròtics. «Quiosc», Columna Edicions, Barcelona.

-Miquel de Palol, *Contes per vells adolescents*. «A tot vent», Edicions Proa, Barcelona.

-Òscar Pàmies, *72 illes*. «Narrativa», 91, Editorial Empúries, Barcelona.

-VI premi l'Esparver, 1998. «L'esparver», 141, Edicions de la Magrana, Barcelona.

Conte traduït

-Roald Dahl (ed.), *El llibre dels fantasmes*. Tr. Roser Berdagué. «Columna clàssica», Columna edicions, Barcelona.

-Primo Levi, *El sistema periòdic*. Tr. Xavier Riu. «El balanci», 327, Edicions 62, Barcelona.

Infantil

-Sophie Fatus, *Tim a la Lluna*. Premi Apel·les Mestres 1998. Edicions Destino, Barcelona.

Teatre

-Pasqual Alapont, *Això era i no era*. «Micalet teatre», 10, Edicions Bromera, Alzira.

-L'Estaquiro, *La màquina del temps*. Teatre de Titelles, Estrena, Mollet, 5-7-1998.

Poesia

-Carles III, *A dues veus*. «Col·lecció de literatura breu», Centre Cultural, Mislata.

Reedicions originals

-Agustí Alcoberro, *El secret del doctor Givert*. «L'esparver jove», 11, Edicions de la Magrana, Barcelona.

-Joan Barceló, *Miracles i espectres*. «Les ales esteses», 81, Edicions de la Magrana, Barcelona.

-Pere Verdaguer, *Àxon*. «L'esparver», 41, Edicions de la Magrana, Barcelona (2a., març; 3a., maig).

Reedicions traducció

-R.L. Stevenson, *El cas misteriós del Dr. Jekyll i Mr. Hyde*. Tr. Salvador Oliva. «Mínima de butxaca», 61, Quaderns Crema, Barcelona.

-Jonathan Swift, *Viatge a Laputa*. Tr. Ferran Toutain. «Columna butxaca», 21, Columna Edicions, Barcelona.

-John Wyndham, *El dia dels trífids*. Tr. Ramon Folch i Camarasa. «L'esparver», 16, Edicions de la Magrana, Barcelona.

La collita del 98

L'any passat va ser generós sobretot pel que fa a traduccions, de les quals podem destacar la de la primera novel·la d'Ursula K. Le Guin o la del llibre de Maalouf. Una nova traducció de La guerra dels mons pot servir d'advertiment als de l'Enciclopèdia perquè tornin a posar en circulació el fons de la «2001» que deu dormir en algun magatzem oblidat pel temps. També esmentem la nova traducció d'El petit príncep, ni que sigui per fer el contrapès al matusser sermó de

Gaarder. Pel que fa a reculls de contes, hem seguit la tònica d'esmentar-los encara que només continguin un sol text que afecti l'interessat a la CF. L'interès objectiu de les antologies d'Olcina i de Dahl ens han fet incloure-les, però això no ha obert la porta a totes les narracions de fantasmes, més relacionades amb el terror gòtic que no amb la fantasia moderna. Pel que fa a reedicions, volem cridar l'atenció sobre les de «L'esparver» de la Magrana, que han aparegut amb nova coberta i una faixa -que sovint s'ha perdut- que diu «ciència-ficció»; en altres casos poden orientar el lector, atès que no sempre l'editor adverteix que es tracta d'una reedició.

Convé recordar finalment que alguns llibres que hi faltin no és perquè no els hi hem volgut posar, sinó perquè hem badat. Ens ajudareu si ens feu notar les inadvertències, i així entre tots completarem la bibliografia. I en aquest sentit volem dir que de 1997 se'ns va escapar una de les traduccions més importants, que vam retrobar gràcies a la recomanació del Grup del Llibre: Daniel Keyes, *Flors per a l'Algernon*. Tr. Pep Verger i Fransoy. «Club», 28, Editorial Cruïlla, Barcelona, octubre 1997.

Antoni Munné-Jordà

NOVA EDICIÓ D'UN CLÀSSIC CATALÀ DE CIÈNCIA-FICCIÓ:

“RETORN AL SOL”

El 1936 Josep M. Francès (1891-1966) va publicar *Retorn al sol*, una de les tres obres clàssiques de la literatura catalana de ciència-ficció de la primera part de segle XX, al costat d'*Homes artificials* (1912) de Pujulà i Vallès i *L'illa del gran experiment* (1927) d'Onofre Parés. A *Retorn al sol* s'hi defensen les idees de pacifisme, democràcia i justícia social i cal subratllar que l'autor preveu la guerra civil espanyola i la segona guerra mundial, però amb un resultat de desastre ecològic: la superfície de la Terra queda glaçada del tot per efecte de les bombes llançades durant la guerra, i els supervivents s'han de refugiar a l'interior de la terra. Els supervivents catalans troben un forat a Olesa que els permet viure a l'interior de la muntanya de Montserrat. La novel·la se situa al cap d'un segle del desastre, i descriu amb ironia i intel·ligent crítica cultural i ideològica la societat subterrània «utòpica» catalana que s'hi va formar, quan la vida a la superfície de la terra ja s'ha oblidat i ha esdevingut una referència mítica que divideix els habitants de Subolesa.

Aquesta reedició de la Universitat de Lleida inclou un complet estudi introductor de Jordi Solé i Camardons sobre la interessant i desconeguda vida de Josep M. Francès, militant republicà catalanista d'ERC, filoanarquista, francmaçó convençut, amic de Companys i maltractat pel

sectarisme partidista de tots colors del seu temps. Francès va morir a l'exili mexicà, després de despatxar-se a gust amb unes memòries de més de nou-centes pàgines:

Memorias de un cero a la izquierda, una detallada anàlisi personal, política i sociocultural de la societat del seu temps fins a 1942, en què Francès se'n va anar a Mèxic. L'estudi també inclou una anàlisi sobre l'aportació de la novel·la a la literatura de ciència-ficció, les influències i coincidències amb altres obres de ciència-ficció i el complet discurs (anti)utòpic que s'hi detecta, molt en la línia de l'obra del mestre H.G. Wells.

-Josep Maria Francès, *Retorn al sol*. Edició de Jordi Solé i Camardons. «Biblioteca Literària de Ponent», Universitat de Lleida, 1999.

entrevista amb Sebastià Estradé

-Any i lloc de naixença.

-Sallent (Bages), el 1923.

-Quins llibres de ciència-ficció heu publicat?

-El primer va ser un llibre de contes, *Una guerra civil*, editat per Selecta l'any 1963, on hi havia diverses narracions de ciència-ficció. Deixant de banda històries publicades a «Cavall Fort», els llibres *Més enllà no hi ha fronteres* i *Més enllà del misteri*. Els títols més recents són *A l'espai no hi volem guerra* (Casals) i *Quan tornis, porta una mica de pluja* (Castellnou). En castellà he publicat una dotzena de títols.

-Quina és la vostra definició de ciència-ficció?

-És un intent de preveure allò que científicament és possible i que, per estar a l'abast de la imaginació de les persones, tard o d'hora arriba a ser realitat. A mi m'agrada la definició d'Anticipació Científica.

-Dins quina línia de la ciència-ficció us inclouríeu?

-En la dels escriptors vinculats a l'espècie humana i que desitgen per a ella un món millor.

-Quins llibres de ciència-ficció catalana us han agradat especialment?

-Per afinitat, crec esplèndids els

llibres de Joaquim Carbó, que incideixen en la matèria. I, específicament, Pere Calders en *Gaeli* i *l'home Déu*, i Sebastià Sorriba, en *Els astronautes del Mussol*. I gairebé tots els companys esmentats per Antoni Munné-Jordà en el llibre *Futurs imperfectes*. Si fossin anglosaxons, haurien

vist les seves novel·les magnífiques i passades al cinema.

-Els tres films de ciència-ficció que us hagin agradat més.

- *Una mujer en la luna*, amb guió d'Hermann Oberth; *ET* i *2001*.

-Quins temes explotats per la ciència-ficció us interessen més?

-Aquells que fan prendre consciència als responsables de la política mundial que si continuen essent com són, mals polítics, tots

sense excepció, el planeta s'extingirà molt abans que ho faci l'energia del sol. I els que denunciïn com és, en realitat, la que jo anomeno Cultura de la Política, com a cultura enmig de les clàssiques: la científica i la literària.

-Quin invent de ciència-ficció us ha cridat més l'atenció?

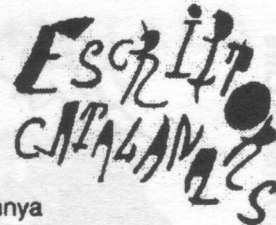
-El que permet veure el passat de la història humana. Entre ells, la màquina del temps, el meu retrocrònel o el cronomòbil de Pere Verdaguer.

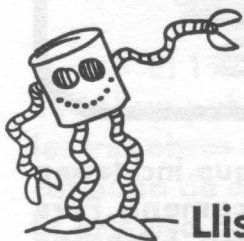

Societat Catalana de Ciència-Ficció i Fantasia

ASSOCIACIÓ D'
Escriptors en Llengua Catalana

Amb la col.laboració de Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Institució de les Lletres Catalanes

Canuda, 6, 5è (Ateneu Barcelonès) 08002-BCN

<http://www.geocities.com/Area51/Zone/7461>

Llista de correu: <http://www.onelist.com/subscribe.cgi/scdff>

Què és la Societat Catalana de Ciència-Ficció i Fantasia?

- La Societat Catalana de Ciència-Ficció i Fantasia s'ha constituït per l'impuls de la Secció de ciència-ficció de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana.

- La SCCFF vol agrupar tant els practicants de la CF i la Fantasia en les seves diverses vessants: literatura, còmic, mitjans audiovisuals, etc., com els afeccionats que estiguin d'acord amb el postulat amb que l'ha impulsada la Secció d'escriptors: "Normalitzar la ciència-ficció en l'àmbit de la llengua catalana i normalitzar la llengua catalana en l'àmbit de la ciència-ficció". Per això, la SCCFF treballarà pel coneixement i el reconeixement de la CF, sempre entesa en el sentit més ampli, en tots els àmbits de la nostra cultura.

- La SCCFF neix amb la voluntat de col·laborar amb totes les associacions afins de qualsevol territori i qualsevol dedicació.

- La SCCFF ofereix un espai per al debat, per a la informació, per a la coneixença entre tots els afeccionats. Un butlletí trimestral us posarà al dia de tot el que passi a l'àmbit de la CF i la Fantasia des d'una visió catalana. Unencontre anual us posarà en contacte amb els creadors en diversos àmbits: escriptors, dibuixants, guionistes, científics, etc.

- La SCCFF també vol ser una plataforma de pressió de cara als mitjans de comunicació, editors, distribuïdors cinematogràfics, etc., per a lluitar per tot allò que l'afeccionat voldria aconseguir i no ho pot obtenir sol.

- La SCCFF vol promoure premis literaris de CF i Fantasia, publicar relats, descobrir nous autors, i afavorir totes les iniciatives que proposin els socis.

-La SCCFF és i serà allò que vulgui tothom que s'hi inscrigui.

Ompla la butlleta, i tu també seràs protagonista de la SCCFF

Butlleta d'inscripció a la Societat Catalana de Ciència-Ficció i Fantasia

Nom i cognoms _____

Adreça _____

Població _____ Telèfon _____ Fax _____ E-mail _____

Vull inscriure'm a la SCCFF. La quota anual des de gener de 1999 serà de 4.000 ptes.

Estudiants amb carnet jove, 400 ptes anuals.

Indiqueu en aquest cas el centre on estudieu: _____

Faig el pagament en efectiu al moment de la inscripció

Ingresso l'import al compte 2100-0900-99-0208719337 de "la Caixa"

Envieu la còpia de l'ingrés juntament amb la butlleta d'inscripció a l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana. Canuda, 6, 5è (Ateneu Barcelonès), 08002-Barcelona, fax 412 58 73.